

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:

1.Pf.20.541/2023/4.

A felperes:

felperes

felperes címe.

A felperes képviselője:

Kummer Ügyvédi Iroda

ügyvéd címe

Az alperes:

alperes

alperes címe

Az alperes képviselője:

Dr. Balsai Szabolcs ügyvéd

ügyvéd címe

A per tárgya:

személyiségi jog megsértésének megállapítása

Az elsőfokú bíróság:

Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma:

65.P.20.015/2023/12.

A fellebbezést benyújtó fél:

alperes

Ítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 12.700 (tizenkétezer-hétszáz) forint másodfokú perköltséget, valamint az államnak 32.000 (harminckétezer) forint fellebbezési illetéket e határozat meghozatalának napjától számított 60 napon belül.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított, a fellebbezés elbírálása szempontjából releváns tényállás szerint a felperes 2020 elejéig a Jobbik Magyarországért Mozgalom (a továbbiakban: Jobbik) pártigazgatója volt, jelenleg az országos választmány elnöke.

[2] Az alperes kiadásában megjelenő www.magyarhirlap.hu weboldalon 2018. március 23-án „személy1 pénzéből veszteget a Jobbik + FOTÓK” címmel jelent meg egy írás, amelynek felvezetője beszámolt arról, hogy „hatalmas összeget kapott az ellenzéki képviselők megvesztegetésére és korrumpálására a Jobbik. A korrupciós pénzt személy1

biztosítja, a pártba pedig felperes pártigazgató személyesen hordja a bukott oligarcha pénzét. A Jobbik mindent tagad, de az Origo birtokába jutott egy fotó, amelyen felperes pártigazgató személy1 irodájából távozik személy3, a Jobbik gazdasági igazgatója és egy nagy fekete táskas társaságában.” A cikk szövege szerint „A rendszerváltás óta a legnagyobb politikai botrány zajlik a Jobbikban - jelentette ki személy2, a Fidesz országgyűlési képviselője pénteken az MTI-nek. A kormánypárti politikus azt mondta: személy1 már négymilliárd forintot fizetett ki a Jobbiknak, hogy a visszalépésekért cserébe megvesztegessen ellenzéki jelölteket. Fotók bizonyítják - folytatta -, hogy a Jobbik párt- és gazdasági igazgatója több alkalommal táskában pénzt hozott ki személy1 irodájából. Úgy fogalmazott: a Jobbik személy1 pénzén igyekszik megvásárolni embereket és pártokat, hogy a Jobbik javára visszalépjenek.

[3] személy2 szerint beigazolódott, hogy "személy1 kilóra felvásárolja a Jobbikot", amely a pénzért és a hatalomért mindenre képes, és "eladta a lelkét személy1nek". A fideszes képviselő teljesen egyértelműnek tartja, hogy szervezett választási korrupció zajlik a Jobbikban.

[4] Bizonyítékok állnak rendelkezésre, jobbikos informátorok és fotók tanúsítják, hogy személy4 megbízottai tömött táskákban, hetente több alkalommal viszik el a pénzt személy1-től a utcai irodából.

[5] Az Origo információi szerint felperes személy1 "táskahordozója", rajta keresztül jutnak el a vesztegetésre és egyéb másra szánt korrupciós feketepénzek a Jobbik képviselőjelöltjeihez.

[6] A Jobbik próbál tagadni, de az Origo birtokába jutott egy fotó, amelyen felperes pártigazgató személy3 jobbikos gazdasági igazgató társaságában távozik egy tárgyalásról személy1 irodaházából, ahol a tárgyalásait bonyolítja.”

[7] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette a jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát annak a ténynek valótlan híresztelésével, hogy a 2018-as országgyűlési választási kampányban rajta keresztül jutottak el személy1-től vesztegetésre és másra szánt korrupciós feketepénzek a Jobbik Magyarországért Mozgalom képviselőjelöltjeihez, illetve annak a ténynek valótlan állításával, hogy ő hordja a pártba a személy1 által biztosított korrupciós pénzt. Az alperest 600.000 forint sérelemdíj megfizetésére kérte kötelezni, a jogsértés kezdő időpontjától számított késedelmi kamattal együtt. Az alperessel szemben perköltséget is igényelt.

[8] Keresete jogalapjaként a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:42. § (2) bekezdését, a 2:43. § d) pontját és a 2:45. § (2) bekezdését, illetve a 2:51. § (1) bekezdés a) pontját jelölte meg. A sérelemdíj fizetésére irányuló keresetét a Ptk. 2:52. § (1) - (3) bekezdésére alapította, a késedelmi kamat vonatkozásában a Ptk. 6.:48. § (1) bekezdését jelölte meg.

[9] Az alperes a jóhírnév megsértésének megállapítására irányuló keresetet elismerte, azonban a sérelemdíj követelés elutasítását, másodlagosan a követelt összeg mérséklését kérte. Megítélése szerint a felperest nem érte nem vagyoni hátrány, a jogsérelem tárgyi súlya sem jelentős, ezért sérelemdíj nem jár. A felperes többlétszámú állást nem adott elő, követelését csaknem 5 évvel később érvényesítette, így kárenyhítési kötelezettségének sem tett eleget.

[10] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy az általa üzemeltetett www.magyarhirlap.hu portálon 2018. március 23-án „személy1 pénzéből veszteget a Jobbik + FOTÓK” címmel megjelent cikkben valótlanul híresztelte, hogy a 2018-as országgyűlési választási kampányban a felperesen keresztül jutottak el személy1-től vesztegetésre és másra szánt korrupciós feketepénzek a Jobbik Magyarországért Mozgalom képviselőjelöltjeihez,

illetve valótlanul állította, hogy a felperes hordta a pártba a személyl által biztosított korrupciós pénzt.

[11] Az alperest a felperes javára 400.000 forint sérelemdíj és az után 2018. március 24-től a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző első napon érvényes jegybanki kamat, valamint 38.100 forint perköltség, az állam javára 36.000 forint kereseti illeték megfizetésére kötelezte. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

[12] Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint a valótlan tényeken alapuló szándékos hírnévrontás, más sajtószervek lapjaiban megjelent szöveggel egyezően és összehangolt sajtótevékenység eredményeként alkalmas volt arra, hogy a felperes személyébe és rajta keresztül a politikai pártjába vethető választói bizalmat megingassa. A cikk által közvetített tartalom az, hogy a felperes más pártok képviselőinek vesztegetésére szánt korrupciós pénzeszegeket vett át egy oligarchaként megjelenített üzletembertől. A „korrupciós pénz” szóhasználat és a cikknek a választási kampányidőszakban történő megjelenése a jogsértés tárgyi súlyát növeli.

[13] A felperes igényérvényesítésével kapcsolatos késedelmét nem értékelte a kárenyhítési kötelezettség megszegéseként, megjegyezte azonban, hogy az alperes a keresetlevél ismeretében törölhetne volna a cikket. Nem tulajdonított jelentőséget annak a ténynek, hogy az Állami Számvevőszék a felperes pártját plakát kihelyezésekkel kapcsolatban marasztalta. A szankció ugyanis nem kapcsolódott a felpereshez, illetve ellenzéki képviselők vesztegetéséhez.

[14] Az elsőfokú bíróság a sérelemdíj megállapítása körében nemcsak a jogintézmény reparációs, hanem a magánjogi büntetés funkcióját is figyelembe vette és fokozott jelentőségüként értékelte azt a körülményt, hogy az alperes nem biztosított lehetőséget a felperesnek a válaszadásra.

[15] Az elsőfokú bíróság a sérelemdíj összegének meghatározásánál értékelte a korrupciós választási csalást megjelenítő tartalmat, valamint annak valóságát nyomatékosítani kívánó képi illusztrációt (egy sötét gépkocsi fényképét), a felperes személyes megjelenítését, a jelentős érdeksérelem okozását (a felperes bűncselekmény elkövetésével, választási csalással gyanúsítását).

[16] Nem tekintette a sérelemdíj csökkentésére alkalmas körülménynek, hogy a felperes más sajtószervek által megjelentetett, hasonló tartalmú cikkek miatt is polgári pert indított. Ezt csak a vonatkozásban vette figyelembe, hogy a sérelem szélesebb körű volt. Megállapította, hogy az alperes lapja olyan összehangolt, országos kampányban vett részt, amely a felperes jóhírneve összehangolt csorbítására irányult, ez pedig az alperes felelősségét növeli.

[17] A sérelemdíj pönális funkciójának érvényre juttatása érdekében figyelembe vette, hogy az alperes csak nagyobb mértékű sérelemdíj esetén „érezkeli” a cselekménye súlyát, erre tekintettel az alperes „tőkeerejét” is számításba vette.

[18] A pervesztes alperest a Pp. 83. § (3) bekezdése szerint kötelezte a felperes teljes perköltségének megfizetésére. Ennek összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendeletre (továbbiakban: Ükr.) utalva határozta meg.

[19] Az ítélet ellen az alperes fellebbezett.

[20] Jogorvoslati kérelme az ítélet részben megváltoztatását, a sérelemdíj iránti követelés teljes elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását célozta. Az első- és másodfokú eljárásra együttesen 70.000 forint, áfával emelt összegű perköltséget igényelt.

[21] Az alperes kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékok és egyéb peradatok téves értékelésével döntött a sérelemdíj alkalmazásáról és téves mérlegelés eredményeként állapította meg annak összegét. A Kúria Pfv.IV.20.954/2022/4. számú precedensképes ítélete egyértelmű abban, hogy a sérelemdíj nem automatikus jogkövetkezmény még abban az esetben sem, ha a bíróság a személyiségi jogsértést megállapítja. A felperes nem bizonyított többlet tényállási elemet.

[22] A felperest kárenyhítési kötelezettség terhelte. Az elsőfokú bíróság ezzel ellentétes álláspontja sérti a Ptk. 6:144. § rendelkezéseit, amelyek a sérelemdíjra is irányadóak a Ptk. 2:52. § alapján.

[23] A sérelemdíj jogalapja és összezszerősége tekintetében a felperes terhére kellett volna értékelni, hogy az alperesnek a perindítás előtt még felszólító levelet sem küldött.

[24] A felperes által csatolt iratok alapján megállapítható, hogy más médiaszolgáltatók esetében számos esetben élt a jogérvényesítés lehetőségével. Nem érvelhet azzal sem, hogy „bevárta” más ügyek jogerős ítéleteit a pervesztességi kockázatainak mérséklése érdekében. Mindebből az következik, hogy felperest az alperes által közzétett perbeli cikkel összefüggésben sérelemdíjat megalapozó joghátrány nem érte.

[25] A jogsértés súlyának megítélésekor figyelembe kellett volna venni az Állami Számvevőszék szankcióját, függetlenül attól, hogy az nem hozható összefüggésbe a 2018-as választási kampánnyal. Az intézkedésre ugyanis személyl érdekeltségébe tartozó cégek és a Jobbik együttműködésének jogsértő jellege miatt került sor, és az Állami Számvevőszék megállapította a tiltott pártfinanszírozást.

[26] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását és az alperes perköltségben marasztalását indítványozta.

[27] A Kúria Pfv.IV.20.954/2022/4. számú ítéletének alapját képező tényállás nem is hasonlít a perbelihez, így a döntés elvi megfontolásai a jelen perben nem relevánsak.

[28] A jogsértés tárgyi súlya jelentős, mert a sajtószerv a kiegyensúlyozott tájékoztatásra még csak nem is törekedett. Elmulasztotta a sajtótól minimálisan elvárható körültekintést, további vizsgálat nélkül átvette az origo.hu információit, nem kérdezte meg a felperest a közöltekkel kapcsolatban, holott más párt vélekedését nyilvánosságra hozta.

[29] A felperes a perfelvételi szakban személyesen előadta milyen tényleges sérelmek érték az alperes valótlan állítása miatt. A családjából, közvetlen környezetéből vett példa ismertetésével olyan konkrét sérelmek bekövetkeztét állította, amelyek jóval túlmutatnak a sértő állítások köztudomásúként is értékelhető következményein. Előadását az alperes nem vitatta.

[30] Az alperes nem pusztán pénzügyi visszaéléssel, korrupcióval vádolta meg, hanem a demokratikus döntési folyamat legfontosabb elemét, a szabad választásokat célzó pénzügyi szabálytalanságban, a választáson induló más pártok képviselőjelöltjeinek megvesztegetésében való aktív részvételét állította. Az ilyen magatartás bűncselekményt valósít meg és a felperes reputációját jelentős mértékben roncsolja, ezért az alperes felróhatósága is kiemelkedő.

[31] A felperes jogi álláspontját alátámasztó példaként hivatkozott az általa indított polgári perekben kihirdetett ítéletekre (a Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.046/2022/4., a 2.Pf.20.687/2022/4., a 2.Pf.20.177/2023/4. és a 2.Pf.20.246/2023/4., a Győri Ítéltábla Pf.I.20.135/2022/4., a Pf.I.20.039/2023/4., a Pf.I.20.058/2023/4. és a Pf.I.20.095/2023/4., a Pécsi ítéltábla Pf.III.20.002/2023/4., a Pf.III.20.020/2023/6. és a Pf.III.20.021/2023/6., a Debreceni ítéltábla Pf.I.20.005/2023/4. számú ítéletei).

[32] Vélekedése szerint a sérelemdíj a bírói gyakorlat által kialakított minimumhoz közelít, ezért annak további csökkentését kizártnak tartotta.

[33] Egyetértett az elsőfokú bíróság által a kárenyhítési kötelezettség körében kifejtettekkel. A jogsértést tartalmazó közlés megjelenésével a jogsértés megvalósult, ekkortól a felperes nem volt olyan helyzetben, hogy saját álláspontjának megjelentetésével érdemben elhárítsa a hátrányokat.

[34] A kárenyhítési kötelezettség elmulasztása egyebekben nem a kártérítési igény megalapozatlanságát, hanem a Ptk. 6:525. § (2) bekezdése értelmében kármegosztást von maga után.

[35] Az igényérvényesítés idejének sincs a jogsértés jogkövetkezményeinek megalapozottságát, így akár a sérelemdíjra való jogosultságot, akár annak mértékét befolyásoló hatása. Az elévülési időn belüli igényérvényesítés esetén az időmúlás nem jár azzal a következménnyel, hogy amiatt a sérelemdíj nem, vagy csak alacsonyabb összegben érvényesíthető. A sérelemdíj represszív, büntető funkciója pedig hosszabb idő elteltével is érvényesül, mert alkalmas arra, hogy a jogsértőt visszatartsa az újabb jogsértéstől, az ellenőrizetlen, valótlan közlések nyilvánosságra hozatalától.

[36] Az Állami Számvevőszék Jobbikot érintő megállapításainak nincs jelentősége a felperes által elszenvedett jogsértés értékelésénél, mert a megállapítás arra vonatkozott, hogy a Jobbik nem pénzbeli támogatás útján vett részt tilalmazott pártfinanszírozásban.

[37] A felperes másodfokú perköltségét az Ükr. 3. § (2) és (5) bekezdése alapján 10.000 forint + áfa (12.700 forint) összegben számította fel.

[38] A fellebbezés aseptalan.

[39] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el. A felülbírálat során a Pp. 380. §-ban megjelölt, az elsőfokú ítélet kötelező hatályon kívül helyezésére okot adó körülményt nem észlelt, így – az elsőfokú ítélet megváltoztatására irányuló fellebbezési kérelemre tekintettel – a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az ügy érdemében döntött. Felülbírálati jogkörét a Pp. 370. § (1) bekezdésének megfelelően a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között gyakorolta. Fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett az elsőfokú ítéletnek a személyiségi jogsértést megállapító rendelkezése.

[40] Az alperes fellebbezésében a sérelemdíj követelés teljes elutasítását kérte.

[41] Az elsőfokú ítélet részjogerőre emelkedéséből következően a felperes által állított személyiségi jogsértés megtörténtét bizonyítottnak kell elfogadni. Az elsőfokú bíróság a sérelemdíjért való felelősség konjunktív feltételeit is fennállónak találta [Ptk. 2:52. § (2) bekezdés].

[42] A sérelemdíj követelés elbírálásával kapcsolatban az ítélezési gyakorlatra jelentős hatást gyakorló, a Kúria Új Ptk. Tanácsadó Testületének véleménye alapján a Ptk. 2:52. § (1) bekezdés második fordulatának helyes értelmezése szerint a sérelmet szenvedett fél „az őt ért nemvagyoni sérelemért” követelhet sérelemdíjat, azaz a nemvagyoni sérelem bekövetkezése a sérelemdíj megítélésének feltétele. A Ptk. 2:52. § (2) bekezdésének a „jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges” fordulata mentesíti a felperest a hátrány bizonyításának eljárásjogi kötelezettsége alól, de nemvagyoni sérelem hiányában nem teszi lehetővé sérelemdíj követelését.

[43] Személyiségi jogsértés megállapíthatósága esetén az alperesnek kell kimentenie magát a vonatkozó kontraktuális vagy deliktuális felelősségi mérce szerint, valamint neki kell bizonyítania azt is, hogy a jogsértéssel okozati összefüggésben a felperest nem érte olyan súlyú nemvagyoni sérelem, amely sérelemdíj megítélését indokolná. Ez utóbbi

következtetésre a bíróság az eljárásjogi rendelkezések alapján is eljuthat, ha arról hivatalból tudomása van vagy az köztudomású ténynek tekintendő [Pp. 266. § (2) bekezdés].

[44] Mindezekből következően valamely személyiségi jog megsértésére alapított kereset esetén a személyiségi jogi jogsértést állító félnek – a Pp. 170. § (2) bekezdés c) pontjában szereplő tényállítási kötelezettségéből is levezethetően – meg kell jelölnie azt a konkrét nem vagyoni sérelmet (immateriális hátrányt), amely őt az állított jogsértő magatartás következtében érte.

[45] A bíróságnak a személyiségi jogi jogsértés megtörténte körében fogatosított bizonyítást követően, értelemszerűen a jogsértés tényének a megállapíthatósága esetén kell döntenie arról, hogy a sérelmet szenvedett fél által megjelölt nem vagyoni sérelem bekövetkezése a Pp. 266. § (2) bekezdése alapján köztudomású tényként bizonyítottan elfogadható-e, amennyiben pedig nem, úgy a nem vagyoni sérelemre vonatkozóan bizonyítási eljárást kell lefolytatnia.

[46] A Ptk. 2:52. § (2) bekezdésének utolsó fordulata tehát a hátrány bizonyításának eljárásjogi kötelezettsége alól mentesíti a felperest, a köztudomás szerinti tényként értékelhető nem vagyoni sérelmet azonban meg kell jelölnie. A sérelmet szenvedett fél – a kialakult ítélkezési gyakorlatnak megfelelően – nincs elzárva attól sem, hogy a köztudomás szerint is elfogadható hátrányt meghaladó egyéb olyan, a jogsértéssel összefüggésben bekövetkezett sérelmet bizonyítson, amely magasabb összegű sérelemdíj megállapítását alapozza meg. Az alperes pedig bizonyíthatja, hogy a jogsértéssel okozati összefüggésben a felperest nem érte sérelemdíj megítélését indokoló nem vagyoni hátrány vagy kimentheti magát a felelősség alól annak bizonyításával is, hogy magatartása nem volt felróható.

[47] A bíróságnak e – köztudomásúként figyelembe vehető – tények és az őket meghaladóan előadott és bizonyított hátrányok alapján kell mérlegeléssel megállapítania azt az összeget, amely adott esetben a sérelemdíj reparatív és preventív funkciójának érvényesülését biztosítja. Ennek során figyelemmel kell lennie az eset körülményeire, a személyi sérelem súlyára, következményeire, a károsodáskor fennálló ár- és értékviszonyokra, továbbá az összehasonlításra alkalmas más ügyekben hozott bírósági döntésekre is.

[48] Az alperes helyesen hivatkozott arra, hogy a személyiségi jogsértés megállapításának nem „automatikus” következménye a sérelemdíj megítélése. A körülmények bírói mérlegelése adott esetben azt is eredményezheti, hogy a jogsértő nem kötelezhető sérelemdíj megfizetésére (a Kúria Pfv.IV.21.764/2015/4. számú ítélete). Amennyiben nem állapítható meg, hogy a személyiségi jogsértéssel okozati összefüggésben a felperes oldalán nem vagyoni hátrány keletkezett és a megállapított jogsértés tárgyi súlya sem kiemelkedő, az összes körülmény mérlegelése mellett a sérelemdíj iránti igény elutasítható (a Kúria Pfv.IV.20.954/2022/4. számú ítélete). Önmagában a személyiségi jogsértés ténye az ítélkezési gyakorlat szerint tehát nem vonja maga után a sérelemdíj iránti igény megalapozottságát. A nemvagyoni sérelem bekövetkezése a sérelemdíj megítélésének feltétele, a jogszabály csak a hátrány bizonyításának eljárásjogi kötelezettsége alól mentesíti a felperest.

[49] Az adott esetben köztudomásúként fogadható el az a körülmény, hogy a vesztegetési pénzek átvételére, bűncselekmény elkövetésében érintettségre vonatkozó állítás sértő, alkalmas a sérelmet szenvedett fél társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására. A másodfokú bíróság azonban hangsúlyozza, hogy a felperes a köztudomású tényeken kívül további, a sérelemdíj megállapításánál figyelembe veendő tény nem bizonyított.

[50] A személyes meghallgatása során előadott tények (személy5 vele szemben tanúsított magatartása, a települési választóköri jelöltjének hozzá intézett kérdése, egy

másik körzet kampányfőnöke és egy Jobbik szimpatizáns érdeklődése) a sérelemdíjra való jogosultság és az összeg megállapítása körében sem bizonyítékként, sem köztudomású tényként nem vehetőek figyelembe. Az elsőfokú bíróság az említett személyes előadást bizonyíték nélkül fogadta el annak ellenére, hogy a konkrétság ilyen szintjén álló tények – a megjelölt személyi kör reakcióinak a közvélemény előtti ismertsége hiányában – nem tartoznak a köztudomású tények körébe. A személyes előadás nem vitatott voltával kapcsolatban a felperes érvelése azért nem megalapozott, mert a Pp. 266. § (1) bekezdésének rendelkezése a bizonyítás nélkül elfogadható tények körében csak az ellenérdekű fél által beismert, a felek által egyezően előadott, az ellenfél által bírói felhívás ellenére nem vitatott vagy az eljárási törvény értelmében nem vitatottnak tekintendő tényállítást fogadhatja el valósnak, ha annak tekintetében kételye nem merül fel. A jelen esetben azonban az elsőfokú bíróság ezzel összefüggő kérdést a felperesnek a perfelvételi tárgyaláson végzett személyes meghallgatásakor nem intézett az alpereshez.

[51] Ezért okszerűtlen az elsőfokú bíróságnak az a megállapítása, hogy a felperes előadása „kellően plasztikussá” tette a bíróság által egyébként köztudomásúként is kezelt, a sérelem mibenlétére vonatkozó tényeket (elsősorban a valótlan tényeknek a választói bizalom megingatására alkalmasságát). A Jobbikba vethető választói bizalom megingatásának kiváltására alkalmasság és a felperes szűkebb ismeretségi körében a felperes hitelességének megkérdőjelezése különböző sérelmek, és nem tekinthetőek egymást feltételező, oksági kapcsolatban álló körülményeknek.

[52] Következésképpen, amikor a bíróság a jogsértéssel kapcsolatos nemvagyoni sérelmeket értékeli, az eset körülményeinek számbavételénél külön kell választania és önállóan értékelnie, hogy melyik körülménynek milyen jelentőséget tulajdonít, az egyes körülmények mennyiben vehetőek figyelembe (ezen belül azt is, hogy nem zárják-e ki egymást, vagy nem ütköznek-e a kétszeres értékelés tilalmába, illetve a felperes, vagy más személy hitelességének megkérdőjelezéseként valósulnak-e meg). Csak az említett relevancia meghatározása után kerül a bíróság abba a helyzetbe, hogy a sérelemdíj megállapításának alapjául szolgáló körülményeket összességében értékelje és a sérelemdíjat – egyösszegben – megállapítsa.

[53] Az előbbiekből következően az elsőfokú bíróság arra vonatkozó fejtegetéseinek, hogy a felperes pártja milyen érdeksérelmet szenvedett el (a belé vetett választói bizalom hogyan alakult) a felperest ért nemvagyoni hátrány bekövetkezése tekintetében nincs jelentősége.

[54] A perben azt kellett vizsgálat tárgyává tenni, hogy a felperes a köztudomásúan elfogadható hátrányok alapján jogosult volt-e a sérelemdíjra.

[55] A felperest ténylegesen ért nem vagyoni hátrány mértékének megítélése során kiemelt jelentősége van a felperes közszereplői státuszának és annak is, hogy a kifogásolt közlés a 2018. évi országgyűlési választások kampányidőszakában jelent meg.

[56] Az Alkotmánybíróság értékelésében a közügyekkel összefüggő vélemények kinyilvánítását a szólásszabadság különös erővel védelmezi, és a közügyek megvitatásának lényegi részét jelentik a közügyek alakítóinak tevékenységét, nézeteit, hitelességét érintő megnyilvánulások: a társadalmi, politikai viták jelentős részben éppen abból állnak, hogy a közélet szereplői, illetve a közvitában résztvevők egymás elképzeléseit, politikai teljesítményét és azzal összefüggésben egymás személyiségét is bírálják {lásd többek között az Alkotmánybíróság 7/2014. (III. 7.) AB határozatában, Indokolás [45], [48]}.

[57] Legújabb gyakorlata politikai közszereplők esetében a korábbiaknál is tágabban vonta meg a szabad véleménynyilvánítás megengedett határait. Megállapította, hogy a politikai szereplőkkel szemben kampányidőszakban és azon kívül is éles bírálatokat

fogalmazhatnak meg, amelyekkel szemben fokozottabb tűrési kötelezettséget kell megkövetelni. A politikai viták keretében megfogalmazott tényállítások meghatározása nem történhet önmagában a bizonyíthatósági teszt alkalmazásával, azaz nem szorítkozhat a vizsgált kifejezés szó szerinti tartalmának értékelésére. Az értékelést arra is figyelemmel kell elvégezni a közügyek demokratikus vitája során, hogy a kijelentés milyen valódi jelentést hordoz a választópolgárok számára, ezért a vizsgálat az ügy valamennyi körülményének figyelembevételét igényli. Ha a vitatott kifejezések a közéleti szereplő hitelességére, alkalmasságára vonatkoznak, akkor – még ha állító módban is fogalmazták meg – vélelmezhető a közlés véleményként értelmeződése [az Alkotmánybíróság 3111/2022. (III. 23.) AB határozata, 3112/2022. (III. 23.) AB határozata, majd a 3234/2023. (VI. 2.) AB határozata]. E szempontot az ítélkezési gyakorlat is követi (Kúria Pfv.IV.20.488/2022/2. számú határozata).

[58] Az ügyben jelentősége van annak is, hogy a felperes a közszereplők kategóriáján belül a szólásszabadság szempontjából legkevésbé védett személyi körbe tartozó politikus, ezáltal politikai viták aktív résztvevője. Számolnia kell azzal, hogy megnyilatkozásait, cselekményeit mások vitatják, élesen bírálják, tettesnek, illetve a vele történtenek a sajtó jelentőséget tulajdonít, azokat értelmezi, vele összefüggésben tényeket tár fel és azokból következtetéseket von le. Közéleti tevékenységére figyelemmel számítania kell arra is, hogy politikai hitelességét egyesek megkérdőjelezzik.

[59] Mindemellett értékelni kell azt a köztapasztalású tény, hogy az elmúlt években a közbeszéd mindennapos témájává vált a politikai szereplők, pártok és vezetőik vagyongyarapodására, korrupciós ügyleteire, pénzügyi visszaéléseire való hivatkozás. A pártok (és a velük azonosított személyek), továbbá más politikai szereplők és a közvéleményt egyéb módon formálók (így a sajtó szereplői is) kölcsönösen, gyakran fogalmaznak meg erőteljes bírálatokat egymással szemben.

[60] Ennek következtében a politikai témákban átlagosan tájékozott hírfogyasztók összessége által képviselt „közvélemény” lényegében hozzászólt az ilyen állításokhoz és egyéb megnyilvánulásokhoz. A társadalmi diskurzusban felmerülő témák sokszínű és kiterjedt elemzése miatt közismertté, megszokott elemmé vált az is, hogy a közéleti korrupció kölcsönös hivatkozási alap az egyes személyek politikai megítélése tekintetében. Ebbe a közéleti témába illeszkedik a vesztegetési pénzek átvételére vonatkozó közlés is.

[61] A mérlegelést továbbá a választási kampány felfokozott helyzetét figyelembe véve kellett elvégezni, tekintettel arra is, hogy az egyes politikai szereplőknek számos lehetőségük nyílik a megfogalmazott közlések cáfolatára, a széleskörű reagálásra.

[62] Az Alkotmánybíróság szerint választási kampány esetén a vitatott kijelentést annak figyelembevételével kell értékelni, hogy a kijelentés milyen valódi jelentést hordoz a választópolgárok számára. A közügyek demokratikus vitájában a vita érintettjei a politikai eseményeket a maguk összefüggéseiben értelmező polgárok, akik tisztában vannak a pártpolitikai véleménynyilvánítások figyelemfelkeltésre és túlzásokra hajlamos jellemzőivel. A politikai közszereplők esetében a személyüket ért bírálatot és minősítést a társadalmi nyilvánosság eleve másként, a demokratikus vita szükségszerű részeként, jellemzően a különböző politikai érdekek mentén értelmezendő megnyilvánulásként kezeli {3112/2022. (III. 23.) AB határozat Indokolás [32], [33]}.

[63] Mivel mára a közéleti viták mindennapos elemévé vált a politika szereplőinek különböző kétes pénzügyekkel összekapcsolása, pénzügyi, gazdasági, a közélet tisztasága elleni bűncselekményekben való érintettségének megjelenítése, a politikusok és hozzájuk kapcsolódó más közszereplők cselekményeinek a sajtó által ismertté tett körülmények miatti, folyamatos értékelése, általános tapasztalat, hogy az ilyen típusú közlések, különösen a választási kampány időszakában, a közéleti szereplő hitelességét csekély mértékben érintik. A

társadalom kellő körültekintéssel értékeli az ilyen kijelentéseknek a választás eredményére gyakorolt befolyásolását, az egyes politikai szereplők alkalmasságának megkérdőjelezését célzó jellegét.

[64] A perben rendelkezésre álló bizonyítékok egybevetésével köztudomású tényként állapítható meg, hogy a felperes iránti közbizalmat a sérelmezett közlés csökkentette, a kijelentés nemvagyoni sérelmet okozott. Az elsőfokú bíróság a személyiségi jogát sértő közlés tárgyi súlyát jelentősnek tartotta, ezen belül kellő jelentőséget tulajdonított annak, hogy a valótlan állítás bűncselekmény elkövetésének alapjául szolgáló törvényi tényállás alkalmazhatóságát is felveti. A sérelemdíj összegét ugyanakkor az ítélkezési gyakorlathoz illeszkedve, az ilyen jellegű sajtóközlések környezetéhez, gyakoriságához, a hírolvasók efféle hírekkel szemben tanúsított viszonylagos közömbösségéhez viszonyítva is helyesen határozta meg.

[65] Helyesen értékelte az alperes felróhatósága körében azt a tényt, hogy a felperest az álláspontjának kifejtése érdekében nem szólaltatta meg és megalapozottan foglalt állást arról is, hogy az alperes által a kárenyhítés körében szükségesnek tartott, a közlemény törlésével kapcsolatos felszólításnak a sérelemdíj alapjául szolgáló feltételek bekövetkezése szempontjából nincs jelentősége. Az alperes nem tudta kimenteni magát annak bizonyításával, hogy a jogsértéssel okozati összefüggésben a felperest nem érte olyan súlyú nemvagyoni sérelem, amely sérelemdíj megítélését indokolná.

[66] Mindez az adott esetben az elsőfokú bíróság által a felperes részére megállapított sérelemdíj mellőzését nem indokolja, annak összegét pedig az alperes a fellebbezésben ezt meghaladóan nem vitatta. Ezért az összeg megállapításával kapcsolatos jogi érveket a felülbírálat nem érintette. A felperes által igényelt sérelemdíj vonatkozásában a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 369. § (3) bekezdés *d)* pontja alapján végzett felülbírálati jogkör gyakorlásának eredményeként megállapította, hogy a rendelkezésre álló tényekből a sérelemdíj tekintetében eltérő jogi következtetés nem vonható le, ezért az elsőfokú ítéletet a Pp. 383. § (2) bekezdésében foglaltak szerint helybenhagyta.

[67] Az alperes fellebbezése eredménytelen. A másodfokú eljárásban a pertárgy értéke 400.000 forint. Az ügyvédi munkadíjban jelentkező perköltséget a felperes a jogszabálynak megfelelően számította fel [Pp. 81. § (1) bekezdés, Ükr. 3. § (3) és (5) bekezdés], ezért az ítéltábla ezzel azonos összegben kötelezte az alperest a felperes javára a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján.

[68] A megfizetendő, feljegyzett fellebbezési illeték 32.000 forint. Az illetékviselésre kötelező rendelkezés a Pp. 101. § (1) bekezdésén, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 46. § (1) bekezdésén és a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésén alapul.

[69] Az egyes adótörvények módosításáról szóló 2022. évi XLV. törvény 70. §-ával megállapított Itv. 78. §-ának (4) bekezdése alapján a fizetendő illeték a bírósági határozat jogerőre emelkedésétől – a jelen esetben az ítéltáblai határozat meghozatalának napjától – számított 60. napon esedékes a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára.

[70] A másodfokú bíróság tájékoztatja az alperest, hogy az illeték megfizetése során az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát közleményként fel kell tüntetni. Amennyiben az illeték megfizetésére történő felhívásnak önként nem tesz eleget a megjelölt határidőben, az illeték behajtására és megfizetésére az Itv. és az adóigazgatási eljárásokra irányadó jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni.

Budapest, 2023. november 7.

Dr. Kovács Helga s.k.
a tanács elnöke, előadó bíró

Dr. Kovács Éva s.k.
bíró

Dr. Mózsik Tímea s.k.
bíró